بسم الله الرحمن الرحيم

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ގައްދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާ
ގދ. ގައްދޫ، ދިވެހިރާއްޖެ
SECRETARIAT OF THE GADHDHOO COUNCIL, SOUTH HUVADHU ATHOLHU
GDH.GADHDHOO, REP. OF MALDIVES

ގދ. ގައްދޫ ކައުންސިލުން ދިރިއުޅުން ނޫން އެހެނިހެން ބޭނުންތަކަށް ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

ތައާރަފާއި ނަން

1. (ހ) މިއީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 2010/7 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) އަދި، ގަވާއިދު ނަންބަރު: R-66/2026 (ދިރިއުޅުން ނޫން އެހެނިހެން ބޭނުންތަކަށް ބިން ދޫކުރުމާއި ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ގަވާއިދު) ގެ 4 ވަނަ މާއްދާއި 7 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ގދ. ގައްދޫ ކައުންސިލްގެ އިޚްތިޔާރުގައި ހިމެނޭ ބިން، ދިރިއުޅުން ނޫން އެހެނިހެން ބޭނުންތަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގައި ކައުންސިލުން އަމަލުކުރާނެ ގޮތާއި، އެކަމުގައި ކައުންސިލަށް ލިބިދިފައިވާ އިޚްތިޔާރުތައް ބޭނުންކުރާނެ މިންގަނޑުތައް ބަޔާންކުރާ އުސޫލެވެ.

   (ށ) މި އުސޫލަށް ކިޔާނީ، "ގދ. ގައްދޫ ކައުންސިލުން ދިރިއުޅުން ނޫން އެހެނިހެން ބޭނުންތަކަށް ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލު" އެވެ.

މަޤްޞަދު

2. މި އުސޫލު އެކުލަވާލެވިފައި ވަނީ، އަންނަނިވި މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުކުރުމަށެވެ.

(ހ) ކައުންސިލުގެ އިޚްތިޞާޞްގައިވާ ބިން، ދިރިއުޅުން ނޫން އެހެނިހެން
ބޭނުންތަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގައި، ހާމަކަންބޮޑު، އިންސާފުވެރި އަދި
ޖަވާބުދާރީވާ އިންތިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން؛
(ށ) ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކައުންސިލަށް ލިބިދީފައިވާ އިޚްތިޔާރުތައް ބޭނުންކުރުމުގައި،
އެއްގޮތް މިންގަނޑުތަކެއްގެ މަތިން ނިންމުންތައް ނިންމޭނެކަން ކަށަވަރުކުރުން؛
(ނ) ރަށުގެ ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭނާ އެއްގޮތަށް، ރަށުގެ އިޤްތިޞާދީ އަދި އިޖުތިމާޢީ
ތަރައްޤީއަށް އެންމެ ފައިދާހުރި ގޮތުގެ މަތިން ބިން ބޭނުންކުރެވޭނެކަން
ކަށަވަރުކުރުން؛ އަދި
(ރ) ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމުން ކައުންސިލަށް ލިބެންޖެހޭ އާމްދަނީ ހޯދުމާއި، ކުއްޔަށް
ދޫކުރާ ބިން ބޭނުންކުރާ ގޮތް ބަލައި ބެލެހެއްޓުމުގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން.
މި އުޞޫލު ހިނގާނެ 3. (ހ) މި އުޞޫލު ހިނގާނީ، ކައުންސިލުގެ އިޚްތިޞާޞްގައި ހިމެނޭ އަދި
ދާއިރާ
ކައުންސިލުގެ މިލްކުވެރިކަމުގައިވާ ބިން، ދިރިއުޅުން ނޫން އެހެނިހެން
ބޭނުންތަކަށް ކައުންސިލުން ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގެ މައްޗަށެވެ.
(ށ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ ތެރޭގައި، 1 (އެކެއް) އަހަރު
ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ކުރު މުއްދަތަކަށް ވަގުތީ ގޮތުން ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމާއި، 1
(އެކެއް) އަހަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ބިން ކުއްޔަށް ދިނުން ހިމެނެއެވެ.
(ނ) އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ މައްޗަކަށް މި އުޞޫލު ނުހިނގާނެއެވެ.
1. ބިން ވިއްކުން؛
2. ވަގުތީ ގޮތުން ބެލެހެއްޓުމަށް ބިން ދޫކުރުން ނުވަތަ ހަވާލުކުރުން؛
ސަފްޙާ 2

3. ކުއްޔަކާ ނުލައި ބިން ދިނުން؛
4. ދިރިއުޅުމުގެ ބޭނުމަށް ބިން ދޫކުރުން؛ އަދި
5. ސަރުކާރުގެ މެޖޯރިޓީ ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކަށް، ގަވާއިދުގެ 6 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން ބިން ދޫކުރުން.
މި އުޞޫލު ހިންގާ 4. (ހ) މި އުޞޫލު ހިންގައި ތަންފީޒުކުރާނީ ކައުންސިލުންނެވެ. މި އުޞޫލުގެ ދަށުން
ފަރާތް
ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމާއި، ބިން ކުއްޔަށް ނުދިނުމާއި، އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު
އިތުރުކުރުމާއި، އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމާ ގުޅޭ ނިންމުންތައް ނިންމާނީ
ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއިން ފާސްކޮށްގެންނެވެ.
(ށ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ކުރަންޖެހޭ އިދާރީ މަސައްކަތްތައް، މީގެ ތެރޭގައި
އިޢުލާންތައް ތައްޔާރުކުރުމާއި، ހުށަހަޅާ ފޯމުތަކާއި ބީލަންތައް ބަލައިގަތުމާއި،
ލިޔެކިޔުންތައް ތައްޔާރުކޮށް ބެލެހެއްޓުން ހިމެނޭ ގޮތުން، ކުރާނީ ކައުންސިލުގެ
އިދާރާއިންނެވެ.
އާންމު އުޞޫލުތައް 5. މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމުގައި، އަންނަނިވި އުޞޫލުތަކަށް
ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(ހ) ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރަންވާނީ، ރަށުގެ ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭނުގައި އެ ބިމަކަށް
ކަނޑައަޅާފައިވާ ބޭނުމާ އެއްގޮތަށް އެކަނި ކަމުގައިވުން؛
(ށ) ބިން ކުއްޔަށް ހިފުމަށް ހުށަހަޅާ ހުރިހާ ފަރާތްތަކާމެދު، ހަމަހަމަކޮށް
މުޢާމަލާތްކުރުން؛
ސަފްޙާ 3

(ނ) ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމާ ގުޅޭ ކޮންމެ ނިންމުމެއްގެ ސަބަބު، އެ ނިންމުމެއް ނިންމާ ޖަލްސާގެ ޔައުމިއްޔާގައި ލިޔުމުން ބަޔާންކުރުން؛

(ރ) ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމަށް ނަގާ ކުލި، މި އުސޫލުގެ ހަތަރުވަނަ ބާބާ އެއްގޮތަށް ކަނޑައެޅުން؛ އަދި

(ބ) ކައުންސިލަރުންނާއި ކައުންސިލުގެ މުވައްޒަފުންގެ ޒާތީ މަޞްލަހަތު ފުށުއަރާ ހާލަތްތަކުގައި، މި އުސޫލުގެ 51 ވަނަ މާއްދާއަށް އަމަލުކުރުން.

ދެވަނަ ބާބު

ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބާވަތްތައް

ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބާވަތްތައް

6. މި އުސޫލުގެ ދަށުން ކައުންސިލުން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާނީ، އަންނަނިވި ބާވަތްތަކަށް އެކަންޏެވެ.

(ހ) ސިނާއީ ބާވަތް؛

(ށ) އިޤްތިސާދީ ބާވަތް؛

(ނ) އިޖުތިމާޢީ ބާވަތް؛ އަދި

(ރ) ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތްތައް.

ސިނާއީ ބާވަތް

7. (ހ) ސިނާއީ ބާވަތުގެ ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާނީ، ރަށުގެ ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭންގައި ސިނާއީ މަސައްކަތްތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ބިންތަކުން އެކަންޏެވެ.

(ށ) މި އުޞޫލުގެ ބޭނުމަށް ސިނާޢީ ބޭނުން ކަމަށް ބެލެވޭނީ، އެކިއެކި ސިނާޢީ އަދި
އިންޑަސްޓްރިއަލް މަސައްކަތްތަކާއި، ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން ހާއްސަ
ހުއްދަ ނަގަންޖެހޭ ސިނާޢީ މަސައްކަތްތަކާއި، މީހުން ދިރިއުޅޭ
ސަރަޙައްދުތަކުގައި ކުރުމުން އާންމު ސިއްޙަތަށް ނުރައްކާވެދާނެ ނުވަތަ
އާންމުންނަށް އުނދަގޫވެދާނެ އެންމެހައި މަސައްކަތްތަކެވެ.
އިޤްތިޞާދީ ބޭނުން 8. މި އުޞޫލުގެ ބޭނުމަށް އިޤްތިޞާދީ ބޭނުން ކަމަށް ބެލެވޭނީ، ސިނާޢީ މަސައްކަތްތައް
ފިޔަވައި، ވިޔަފާރީގެ އުޞޫލުން ކުރާ އެކިއެކި ވިޔަފާރިތަކާއި، އިޤްތިޞާދީ
ހަރަކާތްތަކާއި، ވިޔަފާރީގެ އުޞޫލުން ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތަކެވެ.
އިޖުތިމާޢީ ބޭނުން 9. (ހ) މި އުޞޫލުގެ ބޭނުމަށް އިޖުތިމާޢީ ބޭނުން ކަމަށް ބެލެވޭނީ، ވިޔަފާރީގެ
އުޞޫލުން ބޭރުން ކުރާ އާންމު އިޖުތިމާޢީ ހަރަކާތްތަކާއި ޕްރޮޖެކްޓްތަކާއި،
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެން ހިންގާ ޖަމުޢިއްޔާ ޖަމާޢަތްތަކުގެ އިޖުތިމާޢީ
މަސައްކަތްތަކާއި، އެފަދަ ޖަމުޢިއްޔާ ޖަމާޢަތްތަކުގެ އޮފީސް ހިންގުމާއި އިދާރީ
ކަންކަމުގެ ބޭނުމެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބޭނުމަށް ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭނީ، މި
އުޞޫލުގެ ތިންވަނަ ބާބުގެ ދެވަނަ ބައިގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ބީލަމުގެ
އުޞޫލުންނެވެ. ނަމަވެސް، އެ ބޭނުމަކީ ގަވާއިދުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ)
ގައިވާ މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ "އިޖުތިމާޢީ އާންމު ބޭނުމެއް" ނުވަތަ އެ
މާއްދާގެ (އ) ގައިވާ މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ "އާންމު ޚިދުމަތެއް"
ކަމުގައިވާނަމަ، މި އުޞޫލުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، އާންމުކޮށް އިޢުލާން
ނުކޮށް ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.
ސަފްޙާ 5

އާންމު ޚިދުމަތާއި 10. (ހ) ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބޭނުންތަކަށް ބިން
ދައުލަތުގެ ބޭނުންތައް
ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭނީ، މި އުޞޫލުގެ ތިންވަނަ ބާބުގެ ހަތަރުވަނަ ބައިގައިވާ
ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.
(ށ) ގަވާއިދުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާންމު ޚިދުމަތެއްގެ
ބޭނުމަށް ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭނީ، އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ
ހާލަތުގައި އެކަންޏެވެ.
1. އެ ޚިދުމަތަކީ، ރަށުގެ އާންމުންނަށް ހުޅުވާލެވިފައިވާ ޚިދުމަތެއް
ކަމުގައިވުން؛
2. އެ ޚިދުމަތަކީ، ރަށަށް ބޭނުންވާ ޚިދުމަތެއްކަން، ކައުންސިލަށް
އެކަށީގެންވާ ހަމަތަކުގެ މަތިން ޤަބޫލުކުރެވުން؛
3. އެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއަކުން ހުއްދަ
ނަގަންޖެހޭނަމަ، އެ ހުއްދަ ލިބިފައިވުން ނުވަތަ ހުއްދަ ދޫކުރެވޭނެކަމުގެ
ލިޔުން ހުށަހަޅާފައިވުން؛ އަދި
4. ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިން ބޭނުންކުރާނީ، އެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް
އެކަނިކަމަށް، ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން ލިޔުމުން އެއްބަސްވުން.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަނުވާ ވިޔަފާރީގެ ބޭނުމަކަށް ބިން
ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭނީ، މި އުޞޫލުގެ ތިންވަނަ ބާބުގެ ދެވަނަ ބައިގައިވާ ގޮތުގެ
މަތިން، ބީލަމުގެ އުޞޫލުންނެވެ.
ސަފްޙާ 6

ބިމުގެ ބޭނުން ބަދަލުކުރުން

11. (ހ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމެއް، އެ ބިމެއް ކުއްޔަށް ދޫކުރި ބޭނުމުގެ ބޭރުން އެހެން ބޭނުމަކަށް ބޭނުންކުރުމަށް، ކައުންސިލުން ލިޔުމުން ހުއްދަ ދީފިނަމަ އެކަންޏެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ހުއްދަ ދޫކުރާނީ، އަންނަނިވި ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާނަމަ އެކަންޏެވެ.

1. ބިމުގައި ކުރަން ހުށަހަޅާ ބޭނުމަކީ، ރަށުގެ ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭންގައި އެ ބިމަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ބޭނުމާ އެއްގޮތް ބޭނުމެއް ކަމުގައިވުން؛ އަދި
2. ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން ކައުންސިލަށް ދައްކަންޖެހޭ ކުލި ނުވަތަ އެހެން ފައިސާއެއް ވާނަމަ، އެ ފައިސާ ގަވާއިދުން ދައްކަމުންދާ ފަރާތެއް ކަމަށްވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބިމުގެ ބޭނުން ބަދަލުކުރުމަށް ހުއްދަ ދޭ ހާލަތުގައި، އަލަށް ބިމުގައި ކުރަން ހުށަހަޅާ ބޭނުމަށް ބަލައި، މި އުސޫލުގެ ހަތަރުވަނަ ބާބާ އެއްގޮތަށް ކުލި އަލުން ކަނޑައަޅައި، އެއްބަސްވުމަށް އިސްލާހު ގެނައުމަށްފަހު މެނުވީ، އާ ބޭނުމަށް ބިން ބޭނުން ނުކުރެވޭނެއެވެ.

ތިންވަނަ ބާބު
ބިން ކުއްޔަށް ދޭ ގޮތްތައް
ފުރަތަމަ ބައި: އާންމު ކަންކަން
ބިން ކުއްޔަށް ދޭ 12. ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ އެއްގޮތަށް، މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ކައުންސިލުން
ގޮތްތައް ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާނީ، އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށެވެ.
(ހ) އާންމުކޮށް އިޢުލާން ކޮށްގެން، ބީލަމުގެ އުޞޫލުން؛
(ށ) ބީލަމުގެ އުޞޫލަށް ނުފެތޭ ގޮތަށް، އެހެންނަމަވެސް އާންމުކޮށް
އިޢުލާންކޮށްގެން ؛ ނުވަތަ
(ނ) އާންމުކޮށް އިޢުލާން ނުކޮށް.
ބިން ކުއްޔަށް ދޭ 13. (ހ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާނީ، މި އުޞޫލުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ
ގޮތް ކަނޑައެޅުން (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ބީލަމުގެ އުޞޫލުންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވީ ނަމަވެސް، ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ
މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބޭނުންތަކަށް، އެ މާއްދާގައިވާ
މުއްދަތުތަކަށް ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގައި، މި އުޞޫލުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ
(ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވީ ނަމަވެސް، ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ
(ކ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބޭނުންތަކަށް، މި އުޞޫލުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ
(ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.
ސަފްޙާ 8

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބޭނުންތަކުގެ ބޭރުން، އެހެން
އެއްވެސް ބޭނުމަކަށް ބީލަމުގެ އުޞޫލުން މެނުވީ ބިން ކުއްޔަށް
ދޫނުކުރެވޭނެއެވެ.
ބިން ކުއްޔަށް 14. (ހ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ހިފުމަށް ހުށަހެޅޭނީ ނުވަތަ ބީލަމަށް
ހިފުމަށް ހުށަހަޅާ ކުރިމަތިލެވޭނީ، އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތަކަށެވެ.
ފަރާތްތަކުގެ 1. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކާ އެއްގޮތަށް ރަޖިސްޓްރީކުރެވިގެން ހިންގާ
ކިބައިގައި އަމިއްލަ ފަރުދުންގެ ވިޔަފާރިއެއް، ނުވަތަ ކުންފުންޏެއް، ނުވަތަ
ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޕާޓްނަރޝިޕެއް، ނުވަތަ ކޯޕަރޭޓިވް ސޮސައިޓީއެއް ނުވަތަ
ޝަރުޠުތައް ޖަމުޢިއްޔާއެއް ކަމުގައިވުން؛
2. ކައުންސިލަށް ދައްކަންޖެހޭ ކުލި، ފީ، ޖޫރިމަނާ ނުވަތަ އެނޫންވެސް
ފައިސާއެއް، ގަވާއިދުން ދައްކަމުންދާ ފަރާތެއްކަމުގައިވުން؛
3. ފާއިތުވި 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ކައުންސިލާއެކު
ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމަކާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން، އެ އެއްބަސްވުމެއް
ކައުންސިލުން ބާޠިލުކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުވުން؛
4. ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ޝަޚްޞެއްގެ
ޑިރެކްޓަރަކީ، ޕާޓްނަރަކީ ނުވަތަ ހިންގާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރަކީ، މި
އަކުރުގެ 2 ވަނަ ނަންބަރާއި 3 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއް މެދުވެރިވެފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައި
ނުވުން؛ އަދި
5. ބަނގުރޫޓުވެފައިވާ ނުވަތަ އިފްލާސްކުރެވިފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައި
ނުވުން.
ސަފްޙާ 9

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠު،
ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރާއި)4(ވަނަ
ނަންބަރުގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ހިފުމަށް ހުށަހަޅާ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކަށް
ނުހިނގާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތަކުގެ އިތުރުން، ކޮންމެ އިޢުލާނަކާ ގުޅޭ
މަޢުލޫމާތު ކަރުދުާހގައި، މި އުޞޫލުގެ 18 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް، އިތުރު
ޝަރުޠުތައް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
ބިން ކުއްޔަށް 15. (ހ) މި އުޞޫލުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ބިން
ނުދިނުމަށް ނިންމޭނެ
ކުއްޔަށް ހިފުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތަކަށް، ބިން ކުއްޔަށް ނުދިނުމަށް
ހާލަތްތައް
ކައުންސިލުން ނިންމޭނީ، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއް
މެދުވެރިވެފައިވާނަމައެވެ.
1. ހުށަހަޅާ ފޯމު ފުރިހަމަ ނުވުން، ނުވަތަ ފޯމާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ
ލިޔެކިޔުން ހުށަހަޅާފައި ނުވުން؛
2. ފޯމުގައި ނުވަތަ ހުށަހަޅާ ލިޔެކިޔުމުގައި، ސައްޙަ ނޫން މަޢުލޫމާތު
ހިމަނާފައިވާކަމަށް ކައުންސިލަށް އެކަށީގެންވާ ހަމަތަކުގެ މަތިން
ޤަބޫލުކުރެވުން؛
3. ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ، މި އުޞޫލުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގައި ނުވަތަ
އިޢުލާނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަނުވާ ފަރާތެއް
ކަމުގައި ވުން؛
4. ކުއްޔަށް ހިފުމަށް އެދޭ ބޭނުމަކީ، ރަށުގެ ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭނާ ނުވަތަ
ގަވާއިދާ ނުވަތަ މި އުޞޫލާ އެއްގޮތްވާ ބޭނުމެއް ކަމުގައި ނުވުން؛
ސަފްޙާ 10

5. ކުއްޔަށް ހިފުމަށް އެދޭ ބިން، އެހެން ފަރާތަކަށް ދޫކޮށްފައިވުމުގެ
ސަބަބުން، ނުވަތަ ކައުންސިލުގެ ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ބޭނުމަކަށް
ކަނޑައަޅާފައިވުމުގެ ސަބަބުން، ކުއްޔަށް ދެވެން ނެތުން؛ ނުވަތަ
6. އެ ބިން ކުއްޔަށް ދީފިނަމަ، އާންމު މަޞްލަޙަތަށް ގެއްލުން
ލިބިދާނެކަމަށް ކައުންސިލަށް އެކަށީގެންވާ ހަމަތަކުގެ މަތިން
ޤަބޫލުކުރެވުން.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ނުދިނުމަށް ކައުންސިލުން ނިންމާ
ހާލަތުގައި، އެ ނިންމުން ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން ސަރުކާރު
ބަންދުނޫން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ނިންމުމުގެ ސަބަބާއެކު އެކަން
ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.
ދެވަނަ ބައި: ބީލަމުގެ އުޞޫލުން ބިން ކުއްޔަށް ދިނުން
ބީލަމުގެ އުޞޫލުން 16. ބީލަމުގެ އުޞޫލުން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާނީ، ކައުންސިލުން އާންމުކޮށް އިޢުލާންކޮށްގެން
ބިން ކުއްޔަށް ދިނުން
ހުޅުވާލާ ބީލަމެއްގެ ތެރެއިން، ހުށަހަޅާ ބީލަންތައް މި އުޞޫލާއި މަޢުލޫމާތު ކަރުދާހާ
އެއްގޮތަށް އިވެލުއޭޓްކޮށް، އެންމެ މަތިން ޕޮއިންޓު ލިބޭ ބީލަން ހުށަހަޅާ ފަރާތަށެވެ.
އިޢުލާނާއި މަޢުލޫމާތު 17. (ހ) ބީލަމުގެ އުޞޫލުން ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ކައުންސިލުން ކުރާ އިޢުލާން،
ކަރުދާސް
ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގަ އަދި ކައުންސިލުގެ ނޯޓިސް ބޯޑުގައި
ޝާއިޢުކުރުމުގެ އިތުރުން، ކައުންސިލުގެ ވެބްސައިޓާއި ރަސްމީ ސޯޝަލް މީޑިއާ
ޕްލެޓްފޯމްތަކުގައިވެސް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
ސަފްޙާ 11

(ހ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ އިޢުލާނުގައި ނުވަތަ އިޢުލާނާއެކު ޝާއިޢުކުރާ މަޢުލޫމާތު ކަރުދާހުގައި، އެންމެ މަދުވެގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެންވާނެއެވެ.

1. ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމުގެ މަޢުލޫމާތު (ބިން އޮތް ތަނާއި، ބިމުގެ ބޮޑުމިނާއި، ބިމުގެ ބާވަތާއި، ބިމުގައި ކުރެވޭނެ ބޭނުން)؛
2. ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ މުއްދަތު؛
3. ހުށަހެޅޭނެ އެންމެ ކުޑަ ކުލި؛
4. ބީލަމަށް ކުރިމަތިލެވޭނެ ފަރާތްތަކާއި، އެ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޝަރުތުތައް؛
5. ބީލަމާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތާއި ލިޔެކިޔުންތައް؛
6. ބީލަން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ތަނާއި، ތާރީޚާއި، ގަޑި؛
7. ބީލަން އިވެލުއޭޓުކުރާ މިންގަނޑުތަކާއި، ކޮންމެ މިންގަނޑަކަށް ދޭ ޕޮއިންޓުގެ މިންވަރު؛
8. ބީލަމާއި އެކު ބިޑް ސެކިއުރިޓީއެއް ނަގާނަމަ، އެފަދަ ސެކިއުރިޓީއެއްގެ މިންވަރު އަދި ވެލިޑިޓީ މުއްދަތު؛
9. ބީލަން ބާޠިލުކުރެވޭނެ ހާލަތްތައް؛ އަދި
10. ޝަކުވާ ހުށަހެޅޭނެ ނިޒާމު.

(ނ) ބީލަމުގެ އުޞޫލުން ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ކުރާ އިޢުލާނުގައި، ބީލަން
ހުށަހެޅުމަށް، އިޢުލާން ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން
10 (ދިހައެއް) ދުވަހަށްވުރެ މަދު ނޫން މުއްދަތެއް ދޭންވާނެއެވެ.
(ރ) އިޢުލާނާއި މަޢުލޫމާތު ކަރުދާހާ ގުޅޭގޮތުން ސުވާލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު، ބީލަމަށް
ކުރިމަތިލާ ފަރާތްތަކަށް ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެ ސުވާލުތަކަށް ދޭ ޖަވާބު،
ބީލަމަށް ކުރިމަތިލާ ހުރިހާ ފަރާތަކާ ހިއްސާކުރަންވާނެއެވެ.
މަޢުލޫމާތު 18. (ހ) ކޮންމެ އިޢުލާނެއްގައި ހިމެނޭ މަޢުލޫމާތު ކަރުދާހުގައި، އެ ބިމެއް ކުއްޔަށް
ކަރުދުާހގައި ހާއްސަ
ދޫކުރާ ބޭނުމަށާއި، ބިމުގެ ސިފައަށާއި، ރަށުގެ ބޭނުންތަކަށް ބަލައި، އަންނަނިވި
ޝަރުޠުތަކާއި
ތަރުޖީޙު ކަނޑައެޅުން ކަންކަން ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
1. ބީލަމަށް ކުރިމަތިލާ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ އިތުރު
ޝަރުޠުތައް؛
2. ވަކި ފަރާތްތަކަކަށް، ނުވަތަ ވަކި ދާއިރާތަކަކަށް ނުވަތަ ވަކި
ބޭނުންތަކަކަށް އިސްކަން ދިނުން؛
3. ބީލަން އިވެލުއޭޓްކުރާ މިންގަނޑުތަކާއި، ކޮންމެ މިންގަނޑަކަށް ދޭ
ޕޮއިންޓުގެ މިންވަރު؛ އަދި
4. ބިން ތަރައްޤީކުރަންޖެހޭ މުއްދަތާއި، ބިމުގައި ކުރަންޖެހޭ އެންމެ ކުޑަ
އިންވެސްޓްމަންޓް.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޝަރުޠުތަކާއި އިސްކަންދޭނޭ ދާއިރާތައް
ކަނޑައަޅަންވާނީ، އަންނަނިވި ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.
ސަފްޙާ 13

1. ގަވާއިދާއި މި އުޞޫލާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެ މަތިން؛
2. އެ ބިމެއް ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބޭނުމާ ގުޅުންހުރި، މަޤްބޫލު ސަބަބުތަކެއްގެ
މަތިން؛ އަދި
3. ބިން ދޫކުރުމަށް އިޢުލާން ކުރުމުގެ ކުރިން، ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއިން
ފާސްކޮށްގެން.
(ނ) ބިން ދޫކުރުމަށް އިޢުލާންކުރުމަށް ފަހު، މަޢުލޫމާތު ކަރުދުާހގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ޝަރުޠުތަކާއި، ނުވަތަ އިސްކަން ދޭ ދާއިރާތަކަށް، ނުވަތަ އިވެލުއޭޓްކުރާ
މިންގަނޑުތަކަށް ބަދަލެއް ގެނެވޭނީ، އެ ބަދަލު ބީލަމަށް ކުރިމަތިލާ ހުރިހާ
ފަރާތްތަކަށް ލިޔުމުން އެންގުމަށްފަހުގައެވެ.
ބީލަން ހުށަހެޅުމާއި 19. (ހ) ބީލަން ހުށަހަޅަންވާނީ، އިޢުލާނާއި މަޢުލޫމާތު ކަރުދުާހގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ހުޅުވުން
ގޮތުގެ މަތިން، ބަންދުކޮށްފައިވާ ސިޓީއުރައެއްގައި ނުވަތަ ކައުންސިލުން
ކަނޑައަޅާ އިލެކްޓްރޯނިކް ނިޒާމެއް މެދުވެރިކޮށެވެ.
(ށ) ބީލަން ހުށަހަޅަންޖެހޭ މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހު ހުށަހަޅާ ބީލަމެއް، ބަލައި
ނުގަނެވޭނެއެވެ.
(ނ) ބީލަންތައް ހުޅުވަން ވާނީ، ބީލަން ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމާއެކު،
އިޢުލާނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަނެއްގައި، ބީލަން ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކުން
ބައިވެރިވާން ބޭނުންނަމަ، އެ ފަރާތްތަކުގެ ހާޒިރުގައެވެ. ބީލަން ހުޅުވުމުގައި،
ކޮންމެ ބީލަމެއް ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ނަމާއި ހުށަހަޅާފައިވާ ކުލީގެ މަޢުލޫމާތު،
ބީލަމުގެ އެންމެހައި ބައިވެރިންނާއި ހިއްސާކުރަންވާނެއެވެ.
ސަފްޙާ 14

(ރ) ބީލަމާއި ގުޅިގެން ބިޑް ސެކިއުރިޓީއެއް ނަގާ ހާލަތުގައި، ބީލަން ހުށަހެޅުމަށްފަހު
ބީލަން ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބީލަން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، ނުވަތަ ބިން ކުއްޔަށް
ދިނުމަށް ނިންމުމުން، އެ ފަރާތުން މި އުޞޫލުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައިވާ
މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިނުކޮށްފިނަމަ، އެ ބިޑް ސެކިއުރިޓީ
ކައުންސިލަށް ނެގޭނެއެވެ. ބީލަމުން ކާމިޔާބު ނުވާ ފަރާތްތަކަށް ބީލަމާއި
ގުޅިގެން ބެހެއްޓޭ ބިޑް ސެކިއުރިޓީ ރިލީޒްކުރެވޭނީ، ބީލަން ހުޅުވާ ތާރީޚުން
ފެށިގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ.
އިވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީ 20. (ހ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ބީލަންތަކާއި ފޯމުތައް އިވެލުއޭޓްކުރުމަށް،
ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއިން ކަނޑައަޅާ، އެންމެ މަދުވެގެން 3 (ތިނެއް)
މެންބަރުން ހިމެނޭ އިވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީއެއް ކައުންސިލުން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.
(ށ) އިވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ހޮވަން ވާނީ، ކައުންސިލުގެ އިދާރާގެ
މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިންނެވެ. ނަމަވެސް، ބީލަމުގެ ބާވަތަށް ބަލައި ހާއްސަ
ޤާބިލުކަމެއް ބޭނުންވާ ހާލަތްތަކުގައި، ދައުލަތުގެ އެހެން އިދާރާއަކުން ނުވަތަ
ކައުންސިލުގެ ބޭރުން އަމިއްލަ ފަރާތެއް، ކޮމިޓީގެ މެންބަރެއްގެ ގޮތުގައި
ހިމެނުމަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
(ނ) އިވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގެ ކޯރަމް ހަމަވީކަމަށް ބެލޭނީ، ކޮމިޓީގެ
މެންބަރުންގެ ތެރެއިން ދެބައިކުޅަ އެއްބަޔަށްވުރެ އިތުރު 1 (އެކެއް) މެމްބަރުން
ކޮމިޓީއަށް ހާޟިރުވުމުންނެވެ. ކޮމިޓީގެ ނިންމުންތައް ނިންމަންވާނީ،
ބައްދަލުވުމުގައި ބައިވެރިވާ މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުންނެވެ.
ސަފްޙާ 15

(ރ) ބީލަމަށް ކުރިމަތިލާ ފަރާތަކާ ގުޅުމެއް އޮތް އިވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީގެ މެންބަރަކު،
މި އުޞޫލުގެ 51 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް، އެކަން ހާމަކޮށް، އެ ބީލަމެއް
އިވެލުއޭޓްކުރުމުގައި ބައިވެރިވެގެން ނުވާނެއެވެ.
ބީލަން 21. (ހ) ބީލަންތައް އިވެލުއޭޓްކުރަންވާނީ، މަޢުލޫމާތު ކަރުދުާހގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
އިވެލުއޭޓްކުރުން
މިންގަނޑުތަކާއި ޕޮއިންޓު ދެވޭނެ މިންގަނޑުތަކާއި އުޞޫލުތަކަށް
ރިޢާޔަތްކޮށްގެންނެވެ. މަޢުލޫމާތު ކަރުދުާހގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާ އެއްވެސް
މިންގަނޑަކަށް ބަލައި، ބީލަމެއް އިވެލުއޭޓް ނުކުރެވޭނެއެވެ.
(ށ) ބީލަން އިވެލުއޭޓްކުރާ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅަންވާނީ، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ
ތެރެއިން، ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބޭނުމާ ގުޅޭ ކަންކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ.
1. ހުށަހަޅާ ކުލި؛
2. ބިން ތަރައްޤީކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ޕްލޭނާއި، ކުރާ އިންވެސްޓްމަންޓްގެ
މިންވަރު؛
3. ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ މާލީ ޤާބިލުކަން ؛
4. ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ތަޖުރިބާ؛
5. ރަށަށާއި ރަށުގެ ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭނެ އިޤްތިޞާދީ އަދި އިޖުތިމާޢީ
ފައިދާ، މީގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާގެ ފުރުޞަތުތައް ހިމެނޭ ގޮތުން ؛
6. ބިން ތަރައްޤީކޮށް ނިންމުމަށް ހުށަހަޅާ މުއްދަތު؛ އަދި
7. މި އުޞޫލުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، މަޢުލޫމާތު ކަރުދުާހގައި
ކަނޑައަޅާ އިސްކަންދޭ ދާއިރާތަކަށް ބަލައިގެން.
ސަފްޙާ 16

(ނ) ހުށަހަޅާ ކުއްޔަށް ދޭ ޕޮއިންޓު، ޖުމްލަ ޕޮއިންޓުގެ 40% (ސާޅީސް
އިންސައްތަ(އަށްވުރެ ދަށް ވެގެން ނުވާނެއެވެ.
(ރ) މަޢުލޫމާތު ކަރުދާހުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެ ކުޑަ ކުއްޔަށްވުރެ ދަށް ކުއްޔެއް
ހުށަހަޅާ ބީލަންތައް، އިވެލުއޭޓް ނުކޮށް ބާޠިލުކުރަންވާނެއެވެ.
(ބ) އެންމެ މަތިން ޕޮއިންޓު ލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ މެދުގައި ޕޮއިންޓު އެއްވަރުވެއްޖެނަމަ،
ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާނީ، އެ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ބޮޑު ކުއްޔެއް
ހުށަހަޅާ ފަރާތަށެވެ. އަދި ހުށަހަޅާފައިވާ ކުލީގެ އަދަދު އެއްވަރުވެއްޖެނަމަ، ބިން
ލިބޭ ފަރާތް ކަނޑައަޅާނީ، އެ ފަރާތްތަކުގެ ހާޒިރުގައި ގުރުޢަތުލައިގެންނެވެ.
(ޅ) އިވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީން، ކޮންމެ ބީލަމަކަށް ދިން ޕޮއިންޓާއި އޭގެ ސަބަބު
ހިމަނައި، އިވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓެއް ތައްޔާރުކޮށް، ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ބީލަން ބާޠިލުކުރުން 22. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، ބީލަމެއް އިވެލުއޭޓް ނުކޮށް ބާޠިލުކުރަންވާނެއެވެ.
1. ބީލަމާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔެކިޔުން ހުށަހަޅާފައި ނުވުން ؛
2. ބީލަން ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ، މި އުޞޫލުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގައި ނުވަތަ
މަޢުލޫމާތު ކަރުދާހުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ
ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުވުން؛
3. ބީލަމުގައި ސައްޙަ ނޫން މަޢުލޫމާތު ހިމަނާފައިވުން؛
4. މި އުޞޫލުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައިވާ ހާލަތު މެދުވެރިވުން؛
ނުވަތަ
ސަފްޙާ 17

5. ބީލަމުގެ ނަތީޖާއަށް ނާޖާއިޒު ގޮތެއްގައި ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް، ބީލަން
ހުށަހެޅި ފަރާތުން މަސައްކަތް ކޮށްފައިވާކަން ސާބިތުވުން.
(ށ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، ބީލަމުގެ މުޅި މަރުޙަލާ ބާޠިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު
ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
1. ބީލަމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ކުރިމަތި ނުލުން، ނުވަތަ ހުށަހަޅާ ހުރިހާ
ބީލަމެއް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބާޠިލުވުން؛
2. ބީލަމުގެ މަރުޙަލާގައި، މި އުޞޫލާ ނުވަތަ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވާ ކަމެއް
ހިނގާފައިވާކަން ކައުންސިލަށް އެނގުން؛ ނުވަތަ
3. ރަށުގެ ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭނަށް ބަދަލު ގެނައުމުގެ ސަބަބުން، ނުވަތަ
ދައުލަތުގެ ބޭނުމަކަށް ބިން ނަގަންޖެހުމުގެ ސަބަބުން، އެ ބިން
ކުއްޔަށް ދޫކުރެވެން ނެތުން.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ބީލަމުގެ މަރުޙަލާ ބާޠިލުކުރާ ހާލަތުގައި، އެކަމުގެ
ސަބަބާއެކު، ބީލަމަށް ކުރިމަތިލި ހުރިހާ ފަރާތަކަށް ލިޔުމުން އަންގައި، އަދި
އާންމުކޮށް އިޢުލާންކުރަން ވާނެއެވެ.
ބިން ކުއްޔަށް 23. (ހ) ބީލަމުގެ އުޞޫލުން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ފަރާތް ކަނޑައަޅާނީ، މި އުޞޫލުގެ
ދިނުމުގެ ނިންމުން
21 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައިވާ އިވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓަށް ބަލައި، ކައުންސިލުގެ
ޖަލްސާއިންނެވެ. އިވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓުގައިވާ ގޮތާ ތަފާތު ނިންމުމެއް
ނިންމާނަމަ، އެ ނިންމުމުގެ ސަބަބު ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާގެ ޔައުމިއްޔާގައި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ސަފްޙާ 18

(ށ) ބީލަމުގެ އުޞޫލުން ދޫކުރެވޭ ބިމެއް ބީލަން ކާމިޔާބުކުރާ ފަރާތަށް ޙަވާލުކުރަން
ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި،
ބީލަމަށް ކުރިމަތިލި ހުރިހާ ފަރާތަކަށް އެކަން ލިޔުމުން އަންގައި، ކައުންސިލުގެ
ނޯޓިސް ބޯޑުގަ އާއި ވެބްސައިޓުގައި އާންމުކުރަން ވާނެއެވެ.
(ނ) ބީލަން ކާމިޔާބުކުރާ ފަރާތަށް ބިން ޙަވާލުކުރަން ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން
ގިނަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ
އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރަން ވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި، ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ނިންމި
ފަރާތުން އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިނުކޮށްފިނަމަ، އެ ފަރާތަށް ބިން ކުއްޔަށް
ދިނުމަށް ނިންމި ނިންމުން ބާޠިލު ކޮށް، އިވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓުގެ ތަރުތީބުން ދެން
އެންމެ މަތީ ޕޮއިންޓު ލިބިފައިވާ ފަރާތަށް ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ކައުންސިލަށް
ނިންމިދާނެއެވެ.
ތިންވަނަ ބައި: ބީލަމުގެ އުޞޫލަށް ނުފެތޭ ގޮތަށް އާންމުކޮށް އިޢުލާންކޮށްގެން ބިން ކުއްޔަށް ދިނުން
ކުއްޔަށް ދެވޭ 24. (ހ) ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާ އެއްގޮތަށް، ބީލަމުގެ އުޞޫލަށް ނުފެތޭ
ބޭނުންތަކާއި މުއްދަތު
ގޮތަށް، އެހެންނަމަވެސް އާންމުކޮށް އިޢުލާންކޮށްގެން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭނީ،
ހަމައެކަނި އަންނަނިވި ބޭނުންތަކަށް، އެއިން ކޮންމެ ބޭނުމަކަށް ބިން ދޫކުރެވޭނެ
ކަމަށް ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ މުއްދަތަށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ކުރު
މުއްދަތަކަށެވެ.
ސަފްޙާ 19

1. ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ،
މަސް ކައްކައި ހިއްކުމާއި ލޮނުއެޅުން ފަދަ މަސްވެރިކަމާ ގުޅޭ
މަސައްކަތްތަކަށް، 3 (ތިނެއް) އަހަރު؛
2. ދަނޑުވެރިކަމުގެ މަސައްކަތަށް، 3 (ތިނެއް) އަހަރު؛
3. ޖަނަވާރު ގެންގުޅުމަށް، 3 (ތިނެއް) އަހަރު؛
4. ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ،
ގާޑިޔާގެ ވިޔަފާރި ހިންގުމަށް، 1 (އެކެއް) އަހަރު؛ އަދި
5. ސާފުކޮށް ބެލެހެއްޓުމަށް، 1 (އެކެއް) އަހަރު.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތަކަށް، އެ ބިމުގެ މުއްދަތު
ހަމަވުމުން، އެ ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ކައުންސިލުން ދެން ކުރާ އިޢުލާނެއްގެ
ދަށުން ހުޅުވާލާ ހުޅުވާލުމަކަށް ކުރިމަތިލުމަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
ނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، އިޢުލާންކުރުމެއް
ނެތި އެ މުއްދަތު އިތުރުނުކުރެވޭނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމުގައި، ކައުންސިލުން ލިޔުމުން
ހުއްދަ ހޯދުމަކާނުލައި، ދާއިމީގޮތުން އެއްވެސް އިމާރާތެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.
ބިން ކުއްޔަށް 25. (ހ) މި ބައިގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ކުރާ އިޢުލާނުގައި، އެންމެ މަދުވެގެން
ދިނުމަށް ކުރާ
އަންނަނިވި ކަންކަން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
އިޢުލާން
ސަފްޙާ 20

1. ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމުގެ މައުލޫމާތު (ބިން އޮތް ތަނާއި، ބިމުގެ ބޮޑުމިނާއި، ބިމުގެ ސިފައާއި، ބިމުގެ ބާވަތާއި، ބިމުގެ ފަންތިއާއި، ބިމުގައި ކުރެވޭނެ ބޭނުން)؛
2. ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ މުއްދަތު؛
3. ބިން ލިބޭ ފަރާތް ހޮވުމަށް ޕޮއިންޓު ދޭނެ ގޮތް؛
4. ފޯމު ހުށަހަޅަންޖެހޭ މުއްދަތު؛
5. ބިމަށް ނަގާ ކުލި؛
6. ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޝަރުޠުތައް؛ އަދި
7. ފޯމާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔެކިޔުންތައް.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ އިޢުލާން ޝާއިޢުކުރަން ވާނީ، މި އުސޫލުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ. އަދި ފޯމު ހުށަހެޅުމަށް، ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 5 (ފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ މަދު ނޫން މުއްދަތެއް ދޭންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ބައިގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމުގައިވެސް، މި އުސޫލުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކައުންސިލަށް ލިބިދޭ އިޚްތިޔާރުތައް ބޭނުން ކުރެވިދާނެއެވެ.

ބިން ލިބޭ ފަރާތް ހޮވުން

26. (ހ) މި ބައިގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ފޯމުތަކުން، މި އުސޫލުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އިވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީން، އިޢުލާނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޕޮއިންޓު ދީ، އިވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކޮށް، ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) އެންމެ މަތިން ޕޮއިންޓު ލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ޕޮއިންޓު އެއްވަރުވެއްޖެނަމަ، ބިން
ލިބޭ ފަރާތް ކަނޑައަޅާނީ، އެ ފަރާތްތަކުގެ ހާޒިރުގައި ގުރުޢަތުލައިގެންނެވެ.
(ނ) މި ބައިގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމުގައި، މި އުޞޫލުގެ 23 ވަނަ
މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
ހަތަރުވަނަ ބައި: އާންމުކޮށް އިޢުލާން ނުކޮށް ބިން ކުއްޔަށް ދިނުން
ކުއްޔަށް ދެވޭ 27. ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) އާ އެއްގޮތަށް، އާންމުކޮށް އިޢުލާން ނުކޮށް ބިން
ބޭނުންތައް
ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭނީ، އަންނަނިވި ބޭނުންތަކަށް އެކަންޏެވެ.
(ހ) ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ އެކިއެކި ބޭނުންތަކަށް؛
(ށ) އިޖުތިމާޢީ އާންމު ބޭނުމަށް ؛
(ނ) އާންމު ޚިދުމަތްތަކަށް؛
(ރ) ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކާ ގުޅިގެން، ބޭރު ޤައުމެއްގެ އެމްބަސީއެއްގެ ނުވަތަ
ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމުޢިއްޔާއެއްގެ އިދާރާއެއްގެ ބޭނުމަށް؛ އަދި
(ބ) އޮޑިވަޅު ބިމުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް.
ކުއްޔަށް ހިފުމަށް 28. (ހ) މި ބައިގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ހިފުމަށް އެދި ހުށަހަޅަން ވާނީ، ކައުންސިލުން
އެދި ހުށަހެޅުން
އެކަމަށް ކަނޑައަޅާ ފޯމު މެދުވެރިކޮށެވެ. އެ ފޯމު ކައުންސިލުގެ އިދާރާއިން
ލިބޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމުގެ އިތުރުން، ކައުންސިލުގެ ވެބްސައިޓް
މެދުވެރިކޮށް ޑައުންލޯޑްކުރެވޭނެ އިންތިޒާމު ކައުންސިލުން ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
ސަފްޙާ 22

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފޯމާއެކު، އަންނަނިވި ލިޔެކިޔުންތައް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
1. ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ ފަރުދެއްނަމަ، ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ
ކާޑުގެ ކޮޕީ އަދި ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްނަމަ، ރަޖިސްޓްރީގެ ކޮޕީ؛
2. ބިން ބޭނުންކުރާނެ ގޮތުގެ ތަފްޞީލާއި، ބިމުގައި ކުރުމަށް ރާވާފައިވާ
މަސައްކަތުގެ ޕްލޭން؛
3. ކުއްޔަށް ހިފުމަށް އެދޭ ބޭނުމަކީ، މި އުޞޫލުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައިވާ
ބޭނުމެއްކަން ސާބިތުކޮށްދޭ ލިޔެކިޔުން؛ އަދި
4. އެ ބޭނުމަށް ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއަކުން ހުއްދަ ނަގަންޖެހޭނަމަ،
އެ ހުއްދަ ނުވަތަ ހުއްދަ ދޫކުރެވޭނެކަމުގެ ލިޔުން.
ބިން ދޫކުރުމާއި ގުޅޭ 29. (ހ) މި ބައިގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ކޮންމެ ފޯމެއް، ހުށަހެޅުމުން ފެށިގެން ސަރުކާރު
ގޮތުން ގޮތެއް
ބަންދުނޫން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއަށް
ނިންމުން
ހުށަހަޅައި ގޮތެއް ނިންމަން ވާނެއެވެ.
(ށ) މި ބައިގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ކައުންސިލުން ނިންމާ ކޮންމެ
ނިންމުމެއްގައި، ކުއްޔަށް ހިފުމަށް އެދޭ ބޭނުމަކީ މި އުޞޫލުގެ 27 ވަނަ
މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ބޭނުމެއްކަމާއި، އަދި އެކަމުގެ ތަފްޞީލް ޖަލްސާގެ
ޔައުމިއްޔާގައި ލިޔުމުން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި ބައިގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމަށް، މި އުޞޫލުގެ ހަތަރުވަނަ ބާބާ
އެއްގޮތަށް ކުލި ކަނޑައަޅަން ވާނެއެވެ.
ސަފްޙާ 23

(ރ) މި ބައިގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިން ބޭނުންކުރެވޭނީ، އެ ބިމެއް ކުއްޔަށް ދޫކުރި ބޭނުމަށް އެކަންޏެވެ. އެ ބިމެއް ވިޔަފާރީގެ އެހެން ބޭނުމަކަށް ބޭނުންކުރުމަކީ، އެއްބަސްވުން ބާތިލުކުރެވޭނެ ސަބަބެއްގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ކުލި

ކުލި ކަނޑައެޅުން 30. (ހ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމަށް ނަގާ ކުލި ކަނޑައަޅަންވާނީ، ޤަވާއިދުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން [illegible] ވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓުން ކަނޑައަޅައި، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި އާންމުކުރާ އެންމެ ކުޑަ ކުއްޔަށްވުރެ ދަށް ނުވާ ގޮތަށެވެ.

(ށ) އާންމު ޚިދުމަތްތަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމަށް ނަގާ ކުލި، [illegible] ވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓުން އެފަދަ ބިންތަކަށް ކަނޑައަޅާ އެންމެ ބޮޑު ކުއްޔަށްވުރެ މަތިވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ނ) ބިޑުގެ އުސޫލުން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ހާލަތްތަކުގައި، ކުލީގެ ގޮތުގައި ނަގާނީ، ބިޑުން ކާމިޔާބުވާ ފަރާތުން ބިޑުގައި ހުށަހަޅާ ކުއްޔެވެ.

(ރ) ޤަވާއިދުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ އެއްގޮތަށް، ބިން އޮތް ސަރަހައްދުގައި، ބިމުގެ ބޭނުމަކާއި، ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ މުއްދަތަށް ބަލައި، އެކި ބިންތަކަށް ތަފާތު ކުލި ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

ލޭންޑް ވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީން ކުލި ކަނޑައަޅާފައި ނުވާ ހާލަތު

31. (ހ) ގަވާއިދުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ގދ. ގައްދޫގެ ބިންތަކަށް ލޭންޑް ވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީން އެންމެ ކުޑަ ކުލި ކަނޑައަޅައި އާންމުކުރުމާ ހަމައަށް، މި އުސޫލުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމަށް ނަގާ އެންމެ ކުޑަ ކުލި ކަނޑައަޅާނީ ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއިން ފާސްކޮށްގެންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުލި ކަނޑައަޅަންވާނީ، ގަވާއިދުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ކައުންސިލުގެ އިދާރާއިން ތައްޔާރުކުރާ ރިޕޯޓަކަށް ބަލައިގެންނެވެ. އެ ރިޕޯޓުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

1. ރަށުގެ ބިމުގެ ތަނަވަސްކަން؛
2. ރަށުގެ އާންމު އިޤްތިޞާދީ ފުދުންތެރިކަން؛
3. ރަށުގެ ބިމުގެ ޑިމާންޑް؛
4. ރަށުގައި އެއްގޮތް ބޭނުންތަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ބިންތަކަށް ނަގަމުންދާ ކުލި؛ އަދި
5. ރަށާ އެއްފަދަ އެހެން ރަށްރަށުގައި، އެއްގޮތް ބޭނުންތަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ބިންތަކަށް ނަގަމުންދާ ކުލި.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ކުލި، ކައުންސިލުގެ ނޯޓިސް ބޯޑުގަ އާއި ވެބްސައިޓުގައި އާންމުކުރަން ވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ކުލީގެ މަތިން ވެވޭ ކޮންމެ
އެއްބަސްވުމެއްގައި، ލޭންޑް ވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީން އެ ބިމަކަށް ކަނޑައަޅާ
އެންމެ ކުޑަ ކުލި، އެ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ކުއްޔަށްވުރެ ބޮޑުނަމަ، ލޭންޑް
ވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީން ކުލި އާންމުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، ކުލި އެ މިންވަރަށް
އިތުރުވާނެކަން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ކުލި މުރާޖަޢާކުރުން 32. (ހ) 1 (އެކެއް) އަހަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމުގެ ކުލި، ކޮންމެ
5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުން އެއްފަހަރު، 10% (ދިހަ އިންސައްތަ) އަށްވުރެ
ދަށް ނުވާ ގޮތެއްގެ މަތިން، އެއްބަސްވުމުގައި ކުލި މުރާޖަޢާކުރެވޭނެ ކަން
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވީ ނަމަވެސް، ލޭންޑް ވެލުއޭޝަން
ކޮމިޓީން އާންމުކުރާ އެންމެ ކުޑަ ކުލި، ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން ދައްކަމުންދާ
ކުއްޔަށްވުރެ ބޮޑުވެއްޖެނަމަ، އެންމެ އަވަހަށް ކުލި މުރާޖަޢާކުރާ ކުރެވޭ
ތާރީޚުގައި، ކުލި އެ މިންވަރަށް އިތުރުކުރަންވާނެއެވެ.
ކުލި ދެއްކުމާއި 33. (ހ) ކުލި ދައްކަންވާނީ، އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިން، ކޮންމެ މީލާދީ
ޑިޕޮޒިޓް
މަހެއްގެ 10 (ދިހައެއް) ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް، އެ މަހަކަށް ދައްކަންޖެހޭ
ކުލި، ކައުންސިލުގެ ބޭންކް އެކައުންޓަށް ޖަމާކޮށްގެންނެވެ. ނުވަތަ ކައުންސިލްގެ
އިދާރާއަށް ހާޟިރުވެ ނަގުދު ފައިސާއިން ދައްކައިގެންނެވެ.
ސަފްޙާ 26

(ށ) 1 (އެކެއް) އަހަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ކުރު މުއްދަތަކަށް ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ
ހާލަތުގައި، މުޅި މުއްދަތުގެ ކުލި ނުވަތަ އެއްބަސްވުމުގައި ކަނޑައަޅާ
މިންވަރެއް، އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުމުގެ ކުރިން ދެއްކުމަށް ކައުންސިލަށް
ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
(ނ) ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުމުގެ ކުރިން، ކުއްޔަށް ހިފާ
ފަރާތުން، ގިނަވެގެން 3 (ތިނެއް) މަހުގެ ކުއްޔާއި އެއްވަރުގެ ޑިޕޮޒިޓެއް
ދެއްކުމަށް ކައުންސިލަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. މިފަދައިން ނެގޭ ޑިޕޮޒިޓް ފައިސާ
އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން ނުވަތަ އެއްބަސްވުން ނިމުމުން،
ކައުންސިލަށް ދައްކަން ބާކީ ހުރި ފައިސާ އާއި، ބިމަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ
ބަދަލު އުނިކޮށް، ކުއްޔަށް ހިފި ފަރާތަށް އަނބުރާ ދޭންވާނެއެވެ.
ކުލި ދެއްކުން 34. (ހ) ކަނޑައަޅާފައިވާ ތާރީޚަށް ކުލި ނުދައްކައިފިނަމަ، ކުލި ނުދައްކާ ލަސްވާ ކޮންމެ
ލަސްވުން
ދުވަހަކަށް، އެއްބަސްވުމުގައި ކަނޑައަޅާ މިންވަރަކަށް ލިކުއިޑޭޓެޑް ޑެމޭޖަސްގެ
ގޮތުގައި ފައިސާ ނެގޭނެއެވެ.
(ށ) ބިން ދޫކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން 12 (ބާރަ) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
ވިދިވިދިގެން ނުވަތަ ވަކިވަކިން ނަމަވެސް 3 (ތިނެއް) މަސް ދުވަހު
ދައްކަންޖެހޭ ކުލި ދައްކާފައި ނުވާނަމަ، މި އުޞޫލުގެ 47 ވަނަ މާއްދާއާ
އެއްގޮތަށް، އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކައުންސިލަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
ސަފްޙާ 27

(ށ) ކައުންސިލަށް ދައްކަން ބާކީ ހުރި ކުލީގެ ފައިސާ އަދި ޖޫރިމަނާ ހޯދުމަށް، ޝަރުޢީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ހައްޤު ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ފަސްވަނަ ބާބު

ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ މުއްދަތު

ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ މުއްދަތު 35. (ހ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ މުއްދަތު ކަނޑައަޅާނީ، ގަވާއިދުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ކައުންސިލުގެ ޤަރާރާއިންނެވެ. ބީލަމުގެ އުސޫލުން ނުވަތަ އިޢުލާންކޮށްގެން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ހާލަތުގައި، މުއްދަތު ކަނޑައަޅަން ވާނީ، އިޢުލާން ޝާއިޢުކުރުމުގެ ކުރިންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ މުއްދަތު ކަނޑައަޅަން ވާނީ، އަންނަނިވި އިންތިޒާމުގެ ދަށުންނެވެ.

1. ދާއިމީ އިމާރާތެއް ނުކުރާ، ވަގުތީ ބޭނުމަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިން،
ގިނަވެގެން 1 (އެކެއް) އަހަރު؛
2. ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައިވާ ބޭނުންތަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރާ
ބިން، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތު؛
3. ދާއިމީ އިމާރާތެއް ނުކުރާ ގޮތަށް، އިޤްތިޞާދީ ނުވަތަ އިޖުތިމާޢީ
ބޭނުމަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިން، ގިނަވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރު؛ އަދި
4. ދާއިމީ އިމާރާތެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ބޮޑެތި އިންވެސްޓްމަންޓެއް ކުރުމަށް
ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިން، ގިނަވެގެން 35 (ތިރީސް ފަހެއް) އަހަރު.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ މުއްދަތަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް
ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭނީ، ބިމުގައި ކުރާ އިންވެސްޓްމަންޓުގެ މިންވަރާއި، އެ
އިންވެސްޓްމަންޓު އަނބުރާ ހޯދުމަށް ބޭނުންވާ މުއްދަތަށް ބަލައި، ކައުންސިލުގެ
ޖަލްސާއިން ނިންމައިގެން، ބިމާބެހޭ ޤާނޫނާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދިފައިވާ
ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތެއްގެ މަތިންނެވެ.
މުއްދަތު އިތުރުކުރުން 36. (ހ) ގަވާއިދުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ އެއްގޮތަށް، ކުއްޔަށް ދޫކުރި ބިމުގެ
މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން އެދި ހުށަހަޅަންވާނީ،
އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ އެންމެ މަދުވެގެން 6 (ހައެއް) މަސް
ކުރިން، މުއްދަތު އިތުރުކުރަން އެދޭ ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށް، ލިޔުމުންނެވެ. އަދި
1 (އެކެއް) އަހަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ކުރު މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ
ބިމެއްނަމަ، މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ އެންމެ މަދުވެގެން 1 (އެކެއް) މަސް
ކުރިންނެވެ.
ސަފްޙާ 29

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާއި ގުޅިގެން، ކައުންސިލުގެ
އިދާރާއިން އެސެސްމަންޓެއް ހަދަންވާނެއެވެ. އެ އެސެސްމަންޓުގައި، އަންނަނިވި
ކަންކަމަށް ބަލަންވާނެއެވެ.
1. މުއްދަތު އިތުރުކުރަން އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ސަބަބުތައް؛
2. ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކޮށްފައިވާ
މިންވަރާއި، ކުލި ދައްކާފައިވާ ގޮތް؛
3. ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރި ބޭނުމަށް ބިން ބޭނުންކޮށްފައިވާ މިންވަރާއި،
ބިމުގައި ކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓްމަންޓު؛
4. ރަށުގެ ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭނުގައި އެ ބިމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ބޭނުމަށް
ބަދަލު އައިސްފައިވޭތޯ؛
5. އެ ބިން އަލުން އިޢުލާންކޮށްގެން ކުއްޔަށް ދިނުމުން، ކައުންސިލަށާއި
ރަށަށް ލިބިދާނެ ފައިދާ ؛ އަދި
6. ގަވާއިދުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ކަންކަން.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ އެސެސްމަންޓުގެ ނަތީޖާއަށް ބަލައި، ބިމުގެ މުއްދަތު
އިތުރުކުރުމާ ނުކުރުމުގެ ނިންމުން ނިންމާނީ ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއިންނެވެ.
ބިމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރާނަމަ، އިތުރުކުރާ މުއްދަތު، އަސްލު އެއްބަސްވުމުގެ
މުއްދަތަށްވުރެ ދިގު ވެގެންނުވާނެއެވެ. އަދި އިތުރުކުރާ މުއްދަތަށް، މި
އުޞޫލުގެ ހަތަރުވަނަ ބާބާ އެއްގޮތަށް ކުލި އަލުން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
ސަފްޙާ 30

(ރ) ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމުގެ މުއްދަތު، އެ މާއްދާގައިވާ މުއްދަތަށްވުރެ ދިގުވާ ގޮތަށް އިތުރު ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ބ) މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާއި ގުޅިގެން ނިންމާ ނިންމުން، މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް ހުށަހަޅާ ތާރީޚުން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ސަބަބާއެކު އެފަރާތަކަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

މުއްދަތު ހަމަވުން 37. (ހ) ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، މުއްދަތު އިތުރުކޮށްފައި ނުވާނަމަ، ބިން ކައުންސިލަށް އަނބުރާ ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ބިން އަނބުރާ ހަވާލުކުރުމުގައި، ބިމުގައި ހުރި އިމާރާތްތަކާއި ތަކެއްޗާއި އަދި، ބިން ސާފުކޮށް ހަވާލުކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން އަމަލުކުރަންވާނީ، އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

(ނ) މުއްދަތު ހަމަވެގެން ކައުންސިލަށް އަނބުރާ ލިބޭ ބިން، އަލުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާނީ މި ޤަވާއިދާ އެއްގޮތަށެވެ.

ހަވަނަ ބާބު
ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުން
ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ 38. (ހ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާނީ، ކައުންސިލާއި ކުއްޔަށް ހިފާ
އެއްބަސްވުން
ފަރާތާ ދެމެދު ލިޔުމުން ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުންނެވެ. އަދި
އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކޮށް، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ޑިޕޮޒިޓް
ދެއްކުމަށްފަހު މެނުވީ، ބިން ހަވާލު ނުކުރެވޭނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި، ގަވާއިދުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)
ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެހައި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި، މި އުޞޫލަކީ އެ އެއްބަސްވުމުގެ
ބައެއްގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭނެ ލިޔުމެއްކަން ބަޔާންކުރަން ވާނެއެވެ.
(ރ) ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ނަމޫނާއެއް ކައުންސިލުން ތައްޔާރުކޮށް،
ބީލަމުގެ އުޞޫލުން ނުވަތަ އިޢުލާންކޮށްގެން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ
ހާލަތްތަކުގައި، އެ ނަމޫނާ މަޢުލޫމާތު ކަރުދާހާއެކު ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
ބިން ތަރައްޤީކުރުން 39. (ހ) ދާއިމީ އިމާރާތެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ބިން ތަރައްޤީކުރުމަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރާ
ބިމެއްނަމަ، ބިން ތަރައްޤީކުރަން ފަށަންޖެހޭ މުއްދަތާއި، ތަރައްޤީކޮށް
ނިންމަންޖެހޭ މުއްދަތު، އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން، ބިމުގައި އިމާރާތެއް ކުރުމުގެ ކުރިން، ދައުލަތުގެ
ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން ނަގަންޖެހޭ ހުއްދަތައް ނަގައި، އެ ހުއްދަތަކުގެ ކޮޕީ
ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ސަފްޙާ 32

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން ބިން
ތަރައްޤީ ނުކޮށްފިނަމަ، ކައުންސިލަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ސަބަބެއް ނެތްނަމަ، މި
އުޞޫލުގެ 47 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް، އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމުގެ
އިޚްތިޔާރު ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ބިން ރަހުނުކުރުން 40. (ހ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމާއި، އެ ބިމުގެ މައްޗަށް ކުއްޔަށް ހިފާ
ފަރާތަށް ލިބިދޭ ހައްޤު ރަހުނުކުރެވޭނީ، ކައުންސިލުން ލިޔުމުން ހުއްދަ ދީފިނަމަ
އެކަންޏެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ހުއްދަ ދެވޭނީ، އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް
ފުރިހަމަވާނަމައެވެ.
1. ރަހުނުކުރަނީ، އެ ބިން ތަރައްޤީކުރުމަށް ނުވަތަ ބިމުގައި ހިންގާ
މަސައްކަތަށް ފައިނޭންސް ހޯދުމަށް ކަން؛
2. ރަހުނުކުރަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުއްދަ ލިބިގެން ހިންގާ ބޭންކަކަށް
ނުވަތަ މާލީ އިދާރާއެއްގައި ކަން؛
3. ރަހުނުގެ މުއްދަތަކީ، ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ބާކީ
މުއްދަތަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތެއް ކަމުގައި ނުވުން؛ އަދި
4. ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން ކައުންސިލަށް ދައްކަންޖެހޭ ކުލި ނުވަތަ
އެނޫންވެސް ފައިސާއެއް ގަވާއިދުން ދައްކަމުން ދިޔުން.
ސަފްޙާ 33

(ނ) ބިން ރަހުނުކުރާ ހާލަތުގައި، ބިމުގެ މައްޗަށް ކައުންސިލަށް ލިބިފައިވާ
ހައްޤުތަކަށާއި، ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކައުންސިލަށް
ލިބިފައިވާ ހައްޤުތަކަށް، އުނިކަމެއް ނާންނާނެއެވެ.
ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް 41. (ހ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމެއް ނުވަތަ ބިމުގެ ބައެއް، ކުއްޔަށް
ބިން ދޫކުރުން
ހިފާ ފަރާތުން ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް ކުއްޔަށް ދިނުމާއި، ބިމުގެ ހައްޤު ތިންވަނަ
ފަރާތަކަށް ހަވާލު ކުރެވޭނީ، ކައުންސިލުން ލިޔުމުން ހުއްދަ ދީފިނަމަ
އެކަންޏެވެ.
(ށ) އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ހުއްދަ
ދިނުމުގެ އިޙްތިޔާރު ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
1. ތިންވަނަ ފަރާތަކީ، މި އުޞޫލުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ޝަރުޠުތައް
ފުރިހަމަވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން؛
2. ބިން ބޭނުންކުރާނީ، ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރި ބޭނުމަށް ކަމުގައިވުން؛
3. ތިންވަނަ ފަރާތާ ވެވޭ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތަކީ، ބިން ކުއްޔަށް
ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ބާކީ މުއްދަތަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތެއް ކަމުގައި
ނުވުން؛
4. ތިންވަނަ ފަރާތާ ވެވޭ އެއްބަސްވުމަކީ، ގަވާއިދުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ
(ނ) އާ އެއްގޮތަށް، އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ އެއްވެސް ނަންބަރަކާ
ޚިލާފުނުވާ އެއްބަސްވުމެއް ކަމުގައިވުން؛ އަދި
ސަފްޙާ 34

5. ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން ކައުންސިލަށް ދައްކަންޖެހޭ ކުލި ނުވަތަ އެ
ނޫންވެސް ފައިސާއެއް ގަވާއިދުން ދައްކަމުން ދިޔުން
(ނ) ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް ބިން ދޫކުރުމުގެ ސަބަބުން، ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގެ
އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ލާޒިމުވާ ޒިންމާތަކުން،
އެފަރާތެއް ބަރީއަ ނުވާނެއެވެ.
(ރ) ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތަކީ ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ ޕާޓްނަރޝިޕެއްނަމަ، އެ ފަރާތުގެ
50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ގިނަ ހިއްސާއެއްގެ ވެރިފަރާތް
ބަދަލުވުމަކީ، މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، ބިމުގެ ހައްޤު ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް
ބަދަލުކުރުން ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
(ބ) ތިންވަނަ ފަރާތަކާއި އެކު ވެވޭ ކޮންމެ އެއްބަސްވުމެއްގެ ކޮޕީއެއް، އެ
އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 10
(ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ބިން ބޭނުންކުރުމުގެ 42. މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން، އަންނަނިވި ކަންކަން
ޝަރުޠުތައް
ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.
(ހ) ބިން ބޭނުންކުރަންވާނީ، ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރި ބޭނުމަށް އެކަނިކަން؛
(ށ) ބިން ބޭނުންކުރަންވާނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަދާފައިވާ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާ
އެއްގޮތަށް ކަން؛
(ނ) ބިމުގައި ކުރެވޭ މަސައްކަތަށް، ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން ނަގަންޖެހޭ
ހުއްދަތައް ނަގައި، އެ ހުއްދަތައް ދެމެހެއްޓުން؛
ސަފްޙާ 35

(ރ) ބިމުގެ ވަށައިގެންވާ ސަރަހައްދަށާއި، ތިމާވެއްޓަށާއި، އާންމުންނަށް އުނދަގޫވާ ގޮތަށް ބިން ބޭނުން ނުކުރުން؛ އަދި

(ބ) ބިމަށް ޒިޔާރަތްކޮށް ބަލައި ބެލެހެއްޓުމަށް، ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތްތަކަށް ބިމަށް ވަދެވޭނެ ފުރުސަތު ދީ އިންތިޒާމްތައް ހަމަޖެއްސުން

ހަތްވަނަ ބާބު

ރަޖިސްޓްރީ އަދި ބިމުގެ ދަފްތަރު

ބިމުގެ ރަޖިސްޓްރީ ހަދާދިނުން

43. (ހ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމަކީ 15 (ފަނަރަ) އަހަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިމެއް ކަމުގައި ވެފައި، އަދި އެ ބިމަކީ އިޤްތިސާދީ ބޭނުމަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރެވިފައިވާ ބިމެއްކަމުގައި ވާނަމަ، ގާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިން ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން އެ ބިމާއި ގުޅޭ ހައްޤުތައް ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅައިފިނަމަ، ގާއިދުގެ ތިންވަނަ ބާބާ އެއްގޮތަށް، އެ ބިމުގެ ހައްޤު ކައުންސިލުން ރަޖިސްޓްރީކޮށް، ބިމުގެ ރަޖިސްޓްރީ ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދޫކުރާ ރަޖިސްޓްރީގައި، ގާއިދުގެ 18 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް، ބިން ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ބޭނުމަށް މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާފައިވާ ހާއްސަ ސިއްކަ ޖަހަންވާނެއެވެ.

(ނ) ބިމުގެ ރަޖިސްޓްރީ ހަދައިދިނުމާއި، ގެއްލިގެން ނުވަތަ ހަލާކުވެގެން އަލުން ހަދައިދިނުމަށް ފީ ނަގާނީ، ގަވާއިދުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ޖަދުވަލު މަތިންނެވެ.

ބިމުގެ ދަފްތަރު

44. (ހ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ހުރިހާ ބިމެއްގެ މައުލޫމާތު ހިމެނޭ ދަފްތަރެއް، ކައުންސިލްގެ އިދާރާއިން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ދަފްތަރުގައި، އެންމެ މަދުވެގެން އަންނަނިވި މައުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

1. ބިމުގެ މައުލޫމާތު؛
2. ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުގެ މައުލޫމާތު؛
3. ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރި ތާރީޚާއި، ނިންމުމުގެ ތާރީޚު؛
4. ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރި ބޭނުމާއި، މުއްދަތާއި، ކުލި؛
5. ބިމުގެ ރަޖިސްޓްރީ ދޫކޮށްފައިވާނަމަ، ރަޖިސްޓްރީގެ ނަންބަރު؛ އަދި
6. އެއްބަސްވުމަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތަކާއި، ރަހުންކުރުމާއި، ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް ބިން ދޫކުރުމަށް ދޭ ހުއްދަތައް.

(ނ) ގަވާއިދުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ އެއްގޮތަށް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ދަފްތަރުގައިވާ މައުލޫމާތު، ކޮންމެ މަހަކު 1 (އެކެއް) ފަހަރު މިނިސްޓްރީއާ ހިއްސާކުރަންވާނެއެވެ.

އަށްވަނަ ބާބު
ބިމުގެ އެއްބަސްވުންތައް މޮނީޓަރކުރުމާއި ފިޔަވަޅު އެޅުން
ބިމުގެ 45. (ހ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިންތައް، އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް
އެއްބަސްވުންތައް
ބޭނުންކުރަމުންދޭތޯ، ކައުންސިލުގެ އިދާރާއިން ގަވާއިދުން މޮނީޓަރކުރަން
މޮނީޓަރކުރުން
ވާނެއެވެ. އަދި އަހަރަކު 1 (އެކެއް) ފަހަރު އެ ދޫކުރެވިފައިވާ ބިންތައް
ބޭނުންކުރުމުގައި ހެދިފައިވާ ޤާނޫނުތަކާއި، ގަވާއިދުތަކާއި، އަދި އެއްބަސްވުމުގެ
މާއްދާތަކަށް އަމަލުކުރަމުން ގެންދާ މިންވަރު އެނގޭނެ ރިޕޯޓެއް ކައުންސިލުގެ
އިދާރާއިން ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ރިޕޯޓު، ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
އެއްބަސްވުމާ 46. (ހ) ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން އެއްބަސްވުމާ ނުވަތަ މި އުޞޫލާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ،
ޚިލާފުވުން
ޚިލާފުވި ކަމާއި، އެކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް ދޭ މުއްދަތު ބަޔާންކޮށް،
ކައުންސިލުން އެ ފަރާތަށް ލިޔުމުން ނޯޓިސް ދޭންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ނޯޓިހުގައި، ޚިލާފުވި ކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް ދެވޭ
މުއްދަތަކީ، 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވުރެ ދިގު ނޫން މުއްދަތެ އް ކަމުގައި
ވާންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް، އެ އެއްބަސްވުމެއްގެ ޒާތަށާއި، ވަށައިގެންވާ
ކަންކަމަށާއި، އަދި އެ ޚިލާފެއްގެ ބާވަތަށް ބަލައި 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވުރެ
ދިގު މުއްދަތެއް ދެވިދާނެއެވެ.
(ނ) އެއްބަސްވުމާއި ނުވަތަ މި އުޞޫލާއި ޚިލާފުވި ކަމަށް، އެއްބަސްވުމުގައި
ކަނޑައަޅާފައިވާ ލިކުއިޑޭޓެޑް ޑެމޭޖަސް ނެގުމަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
ސަފްޙާ 38

އެއްބަސްވުން 47. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމުގެ
ބާޠިލުކުރުން
އިޚްތިޔާރު ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
1. މި އުޞޫލުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ނޯޓިހުގައި ދީފައިވާ މުއްދަތުގެ
ތެރޭގައި، ޚިލާފުވި ކަން ރަނގަޅު ނުކުރުން؛
2. ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރި ބޭނުމުގެ ބޭރުން، ކައުންސިލުގެ ހުއްދައެއް ނެތި،
އެހެން ބޭނުމަކަށް ބިން ބޭނުންކުރުން؛
3. މި އުޞޫލުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ހާލަތު މެދުވެރިވުން ؛
4. މި އުޞޫލުގެ 39 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ހާލަތު މެދުވެރިވުން ؛
5. ކައުންސިލުގެ ހުއްދައެއް ނެތި، ބިން ރަހުނުކުރުން ނުވަތަ ތިންވަނަ
ފަރާތަކަށް ބިން ދޫކުރުން ؛
6. ބިމުގައި ޤާނޫނާ ޚިލާފު ކަމެއް ހިންގުން؛
7. ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތް ބަނގުރޫޓުވުން، ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްނަމަ،
އުވާލުމުގެ މަރުޙަލާއަށް ދިޔުން؛ ނުވަތަ
8. ބިން ކުއްޔަށް ހިފުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މަޢުލޫމާތަކީ، ސައްޙަ ނޫން
މަޢުލޫމާތުކަން އެކަށީގެންވާ ހަމަތަކުގެ މަތިން ސާބިތުވުން.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމަށް ނިންމާނީ
ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއިންނެވެ. އަދި އެ ނިންމުން، ސަބަބާއެކު، ކުއްޔަށް ހިފާ
ފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.
ސަފްޙާ 39

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރާއި، 5 ވަނަ ނަންބަރާއި، 6 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ހާލަތްތަކުގައި، މި ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ނޯޓިސް ދިނުމެއް ނެތި، އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރާ ހާލަތުގައި، ބިމުގައި ހުރި އިމާރާތްތަކާއި ބަދަލު ދިނުމާ ގުޅޭ ގޮތުން އަމަލުކުރާނީ، ގަވާއިދުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (12) ވަނަ ނަންބަރާ އެއްގޮތަށް، އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

ބިން އަނބުރާ ހޯދުން

48. (ހ) އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމުން ނުވަތަ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި، ކުއްޔަށް ހިފި ފަރާތުން ބިން ކައުންސިލަށް ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ބިން ހަވާލުނުކުރިނަމަ، ބިން އަނބުރާ ހޯދުމަށާއި، ކައުންސިލަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ ހޯދުމަށް، ޝަރުޢީ ފިޔަވަޅު ކައުންސިލުން ލަސްނުކޮށް އަޅަންވާނެއެވެ.

ނުވަވަނަ ބާބު

ޝަކުވާ

ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން 49. (ހ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ކައުންސިލުން ނިންމާ ނިންމުމަކާމެދު، ނުވަތަ ބީލަމުގެ ނުވަތަ އިޢުލާނުގެ މަރުޙަލާގައި ހިނގި ކަމަކާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހޭ ފަރާތަކަށް، ކައުންސިލްގެ ނިންމުން އެނގި ތާރީޚުން ނުވަތަ ނަތީޖާ އާންމުކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށް، ލިޔުމުން ކައުންސިލަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) ޝަކުވާއާ ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތައް، ޝަކުވާއާއެކު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ޝަކުވާ ބަލައި ނިންމުން 50. (ހ) މި އުޞޫލުގެ 49 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ޝަކުވާ ބަލަންވާނީ، ޝަކުވާ ހުށަހަޅާ ނިންމުމުގައި ނުވަތަ އިވެލުއޭޝަންކުރުމުގައި ބައިވެރިނުވާ، ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކުންނެވެ.

(ށ) ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުން ފެށިގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޝަކުވާ ބަލައި، ކައުންސިލްގެ ޚިޔާލާއިން ނިންމައި، ނިންމުމާއި ނިންމުމުގެ ސަބަބު، ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ނ) ޝަކުވާ ބަލައި ނިންމުމާ ހަމައަށް، ޝަކުވާ ހުށަހަޅާފައިވާ ބިޑާ ގުޅޭ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުން މަޑުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި ބާބުގެ ދަށުން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމަކީ، ޤާނޫނީ ގޮތުން ލިބިގެންވާ އެހެން ހައްޤުތަކަށް އުނިކަމެއް ގެނެސްދޭ ކަމެއް ނޫނެވެ.

ދިހަވަނަ ބާބު

އާންމު މާއްދާތައް

ޒާތީ މަޞްލަޙަތު ފުށުއެރުން

51. (ހ) ކައުންސިލަރަކު ނުވަތަ ކައުންސިލްގެ މުވައްޒަފަކު، ނުވަތަ އެމީހެއްގެ އަނބިމީހާ، ފިރިމީހާ، މައިންބަފައިން، ދަރިން، އެއްބަނޑު އެއްބަފާ ނުވަތަ އެއްބަފާ ނުވަތަ އެއްބަނޑު މީހުން، ނުވަތަ އެމީހަކު ހިއްސާވާ ނުވަތަ ޑިރެކްޓަރެއްގެ ގޮތުގައި ހިމެނޭ ކުންފުންޏެއް، ބިން ކުއްޔަށް ހިފުމަށް ހުށަހަޅާ ހާލަތުގައި، އެކަން އެ ކައުންސިލަރަކު ނުވަތަ މުވައްޒަފަކު ކައުންސިލަށް ލިޔުމުން ހާމަކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ހާލަތުގައި، އެ ކައުންސިލަރަކު ނުވަތަ މުވައްޒަފަކު، އެ ބިމާ ގުޅޭ ބަހުސްކުރުމާއި، އިވެލުއޭޝަންކުރުމާއި، ވޯޓުލުމާއި، ނިންމުމުގެ މަރުޙަލާއިން ދުރުހެލިވާން ވާނެއެވެ. އަދި އެކަން ޖަލްސާގެ ޔައުމިއްޔާގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ކައުންސިލުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ، މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އާއި
ޚިލާފަށް ކައުންސިލުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަން އެނގިއްޖެނަމަ،
ލަސްނުކޮށް މި މާއްދާއާއި އެއްގޮތަށް ކައުންސިލުން އެ ނިންމުން އަލުން
މުރާޖަޢާކުރަންވާނެއެވެ.
މަޢުލޫމާތު 52. (ހ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ނިންމާ ކޮންމެ ނިންމުމެއް، އެ
ހާމަކުރުމާއި ރެކޯޑު
ނިންމުން ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 10 (ދިހައެއް)
ބެލެހެއްޓުން
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތާއެކު، ކައުންސިލުގެ ނޯޓިސް ބޯޑުގަ
އާއި ވެބްސައިޓުގައި އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.
1. ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުގެ ނަން؛
2. ބިން އޮތް ތަނާއި، ބިމުގެ ބޮޑުމިން؛
3. ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރި ބޭނުމާއި، ގޮތާއި، މުއްދަތު؛ އަދި
4. ބިމަށް ނަގާ ކުލި.
(ށ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމާ ގުޅޭ ހުރިހާ ލިޔެކިޔުމެއް، މީގެ
ތެރޭގައި އިޢުލާންތަކާއި، ހުށަހަޅާ ފޯމުތަކާއި ބީލަންތަކާއި، އިވެލުއޭޝަން
ރިޕޯޓުތަކާއި، ޖަލްސާގެ ޔައުމިއްޔާތަކާއި، އެއްބަސްވުންތައް ހިމެނޭ ގޮތުން،
ކަމާގުޅޭ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކުގައި ލާޒިމްކުރާ ގޮތުގެ މަތިން އާކައިވްކޮށް
އަދި ރައްކާތެރިކޮށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
މި އުޞޫލަށް 53. (ހ) މި އުޞޫލަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، ކައުންސިލުން ބިން ކުއްޔަށް
ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ
ދިނުމަށް ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުންތައް، އެ އެއްބަސްވުންތަކުގެ މުއްދަތު ހަމަވާ
ކުރިން ވެފައިވާ
އެއްބަސްވުންތައް ނުވަތަ އެ އެއްބަސްވުމެއް ނިމޭ ތާރީޚާ ހަމައަށް، އެ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުގެ
މަތިން ދެމިއޮންނާނެއެވެ.
ސަފްޙާ 43

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ އެއްބަސްވުމެއްގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމާއި، އެ
އެއްބަސްވުމަކަށް ބަދަލު ގެނައުމުގައި ޢަމަލުކުރަންވާނީ، މި އުޞޫލާ
އެއްގޮތަށެވެ.
(ނ) މި އުޞޫލަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ކައުންސިލުން ފަށާފައިވާ ބީލަމެއް
ނުވަތަ އިޢުލާނެއްގެ މަރުޙަލާ، އެ މަރުޙަލާ ފެށިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން
ނިންމިދާނެއެވެ.
މި އުޞޫލަށް ބަދަލު 54. މި އުޞޫލަށް ބަދަލު ގެނެވޭނީ، ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއިން ފާސްކޮށް، އެ ބަދަލު ދިވެހި
ގެނައުން
ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމުންނެވެ.
މާނަކުރުން 55. އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކުރެވިފައިނުވާ ހާލަތުގައި، މި އުޞޫލުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ
އަންނަނިވި ލަފްޒުތަކާއި ޢިބާރާތްތަކަށް ދީފައިވަނީ، އަންނަނިވި މާނަތަކެވެ.
"އިވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި އުޞޫލުގެ 20 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން ކައުންސިލުން އެކުލަވާލާ ކޮމިޓީއަށެވެ.
"އިޢުލާން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ބިން ކުއްޔަށް
ދިނުމަށް ކައުންސިލުން އާންމުކޮށް ކުރާ އިޢުލާނަށެވެ.
"ކައުންސިލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ގދ. ގައްދޫ ކައުންސިލަށެވެ.
"ކައުންސިލުގެ އިދާރާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ގދ. ގައްދޫ ކައުންސިލުގެ
އިދާރާއަށެވެ.
"ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި އުޞޫލުގެ ދަށުން
ކައުންސިލުން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ފަރާތަށެވެ.
ސަފްޙާ 44

"ގަވާއިދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ގަވާއިދު ނަންބަރު: R-66/2026
)ދިރިއުޅުން ނޫން އެހެނިހެން ބޭނުންތަކަށް ބިން ދޫކުރުމާއި ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ
ގަވާއިދު(އާއި، އެ ގަވާއިދަށް އެކި ފަހަރު މަތިން ގެނެވޭ އިސްލާޙުތައް
ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.
"ބިން ކުއްޔަށް ދިނުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، 1 (އެކެއް) އަހަރު ނުވަތަ
އެއަށްވުރެ ކުރު މުއްދަތަކަށް ވަގުތީ ގޮތުން ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމާއި، 1
(އެކެއް) އަހަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމަށެވެ.
"ބިމާބެހޭ ޤާނޫނު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 1/2002
(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާބެހޭ ޤާނޫނު) އާއި، އެ ޤާނޫނަށް އެކި ފަހަރު މަތިން ގެނެވޭ
އިސްލާޙުތައް ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.
"މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ކުރާ
އިޢުލާނާއެކު ކައުންސިލުން ޝާއިޢުކުރާ، ބިމާއި ބީލަމާ ނުވަތަ ފޯމު ހުށަހެޅުމާ
ގުޅޭ ތަފްޞީލީ މަޢުލޫމާތާއި ޝަރުޠުތައް ހިމެނޭ ލިޔުމަށެވެ.
"މިނިސްޓްރީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބިމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން
ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު، އެ ވަގުތަކު ހަވާލުކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ
ވުޒާރާއަށެވެ.
"ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ގދ. ގައްދޫއަށް ކަމާބެހޭ
އިދާރާއިން ފާސްކޮށްފައިވާ، ބިން ބޭނުންކުރާނެ ގޮތުގެ ޕްލޭނަށެވެ.
"ލޭންޑް ވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ގަވާއިދުގެ 9 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެކުލަވާލާ ކޮމިޓީއަށެވެ.
ސަފްޙާ 45

"ސަރުކާރު ބަންދުނޫން ދުވަސް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވޭ، ހުކުރު ދުވަހާއި، ހޮނިހިރު ދުވަހާއި، ސަރުކާރުން ކަނޑައަޅާ ބަންދު ދުވަސްތައް ފިޔަވައި، އެހެން ދުވަސްތަކަށެވެ.

"އިޖުތިމާޢީ އާންމު ބޭނުން"، "އާންމު ޚިދުމަތް"، "އޭޗިވަލް ބިން"، "ބިމުގެ ބާވަތް"، "ބިމުގެ ޚަންޑި" އަދި "ބިމުގެ ސިފަ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވޭ، ގަވާއިދުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގައި އެ ލަފްޒުތަކަށް ދީފައިވާ މާނައެވެ.

މި މާއްދާގައި މާނަކޮށްފައި ނުވާ ލަފްޒުތަކާއި އިބާރާތްތަކަށް ދޭންވާނީ، ގަވާއިދުގައި އެ ލަފްޒުތަކަށް ދީފައިވާ މާނައެވެ.

މި އުސޫލަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުން 56. މި އުސޫލަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި އުސޫލު ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއިން ފާސްކޮށް، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުންނެވެ.

18 ނޮވެމްބަރު 2026